

Összeállította: BALOGH PÁL

A számítógépek termelésének és alkalmazásának növelésére vonatkozó programot terjesztettek elő a KGST 25. ülészakán Bukarestben. A programtervezet megállapítja, hogy a KGST országok „elmélyítik és bővítik a kooperációt a modern számítógépek fejlesztése, termelése és alkalmazása, valamint az online és az információ ellenőrző rendszerek fejlesztése terén”.

A jelentés különböző speciális területeket idéz, ahol fejlődés várható. Ezek között kell megemlíteni azt a széles körű tervet, miszerint 10–20 éven belül a KGST keretei között nemzetközi adatátviteli hálózatot hoznak létre. Külön kihangsúlyozták a számítógépek közlekedésben betöltött szerepét, melyek közül a légitársaságok helybiztosítási rendszere és a légiközlekedés ellenőrzése két legfontosabb terület.

Ugyanakkor a szovjet Komszomszjkaja Pravda cikket közölt a számítógépek vállalatvezetésben való alkalmazásának növekvő jelentőségéről. Beszámol az Akademiákról és Novoszibirszkban létrehozott számítógépközpontokról — ahol 5 különböző központban 60 számítógép működik, valamint a szibériai Barnaul városának rádiógyárában bevezetett termelésellenőrző technikáról. (*Computer Weekly*, 1971. szept. 9.)

Bulgáriában 1970 közepén megalakították a szocialista információ gépi adatfeldolgozásának gazdasági egyesülését, mely egy központi és 28 helyi — melyek közül 24-et jelenleg építenek — számítógépközpontot foglal magába. A gazdasági egyesülés egyik legfontosabb feladata a szakemberképzés, mivel 1975 végéig minden kerületben számítógépközpontok üzembe helyezését tervezik. (*Marktinformtionen*, 1971. VII. 19.)

A VIDEOTON RT. először áhította ki három magyar vállalat központi egységeit és perifériáit. Bemutatták a VIDEOTON 1010/B kis teljesítményű computerét, melyet a francia CII cég 10 Q10-es licence alapján készítettek, s melyet folyamatszabályozásra, adatgyűjtésre és adatátvitelre, valamint oktatási célra fejlesztettek ki. Már több magyar kutatóintézet alkalmaz hasonló gépet, a Szovjetunió is vásárolt belőle, s Csehszlovákiával és Bulgáriával is folynak szállításra vonatkozó tárgyalások.

A másik kiállító standon a TPA/i 1001 — egy általános célra kifejlesztett minicomputert állítottak ki, melyet a KFKI dolgozott ki és a VIDEOTON Gyárral kooperálva gyártott. A TPA-i 1001-et már Magyarországon, a Szovjetunióban és az NDK-ban használják. A kutatóintézetben kifejlesztés alatt áll a TPA 70 — egy 16 bit-es kis számítógép —, mely valószínűleg a jövő évi BNV-n fog először szerepelni.

A harmadik vállalat, a MOM, papírszalag lyukasztókkal és olvasókkal képviseltette magát. A MOM ezeket a berendezéseket a szocialista országokba szállítja. (*Computer Weekly*, 1971. szeptember 9.)

Ez év júliusában ült össze az Electronic Industries Association (EIA) vezetősége egy a Szenátus felé menő javaslat megvitására. A megbeszélés eredményeként olyan állásfoglalást terjesztettek Nixon elnök elé, amely az amerikai elektronikai ipart igen közelről érinti, az európai alkatrészszabványokhoz történő illeszkedés kapcsán. Mivel az eddigi szabványosítás kiterjesztése, illetve új alapokra helyezése az egyes elektronikai cégek számára jelentős anyagi kihatással bír, állami támogatást kértek a szabványosítás végrehajtásáról.

Az 1970. évi forgalmat alapul véve összegezték a felmerülő költségeket, amelyek együttesen mintegy 75 millió dollárt tennének ki. Ez az 1970-ben lebonyolított alkatrészforgalom összevételének 2,1%-a. Az említett költségkhatás hozzávetőleges becslés alapján alakult ki, s amennyiben a szabványosítás lebonyolítására 1972-ben sor kerülne, akkor az 1971. évi forgalom 2,5–3,0%-nak megfelelő költségek viselésére kellene számítani.

A felmerülő költségek fedezésére két út kínálkozik. Vagy állami támogatás formájában megkapják az érdekeltek a költségkülönböt, vagy pedig kénytelenek lesznek alkatrészeik árát ennek megfelelően emelni. (*EIA Op. Standards*, 1971. 828. sz.)

Három éve dolgoznak együtt a belgrádi „Mihailo Pupin” automatizálási és híradástechnikai kutatóintézet a Szovjet Tudományos Akadémia Irányítástechnikai Intézetének szakembereivel a HRS-100 típusú harmadik generációs számítógép fejlesztésén. Nyugati megfigyelők a hírt kommentálva megállapítják, ez az első számítógép, melyet Jugoszláviában szovjet szakemberek közreműködésével fejlesztettek ki.

A HRS-100 mindenekelőtt tudományos kutatómunkák területén alkalmazható. A berendezés egy interface berendezést is magában foglaló digitális számítógép, melyhez maximálisan hat analóg számítógép csatlakoztatható. Mindegyik számítógép önállóan dolgozik, a központosítás közös vezérlő pultról történik. A digitális számítógép moduláris felépítésű, s így a tárolókapacitás a szükségleteknek megfelelően bővíthető.

A soft-ware univerzális FORTRAN, AUTOCODE és különböző speciális nyelvek közül kerül ki. A digitális és analóg számítógépek közti csatlakozás digital-ellenőrzött potencióméter segítségével történik. (*Die Computer Zeitschrift*, 1971. VII. 14.)

A Western Electric olyan új eljárást vezet be, ami lehetővé teszi, hogy a bipoláris integrált áramköröket a MOS-áramkörök árszintjén gyártsa. A CDI-módszer (CDI = collector diffusion isolation) lényege az, hogy a tranzisztorokat a kollektordiffúzió során a Si-morzsan elektronikus úton szigetelik, így csupán 5 fotolitografikus maszkolásra van szükség. Az új technológia ugyanakkora alkatrészszűrűséget eredményez, mint a MOS-technika: pl. RAM-áramkörök esetében azonos integrációs fok mellett nagyobb kapcsolási sebesség adódik: Miután a Bell Laboratories Allentown-i üzemében befejezte a CDI-áramkörök kísérleti gyártását, a Western Electric rövidcsen megkezdi tömeggyártásukat. (*Electronics*, 1970. 43. k. 17. sz.)